

Mijnraad

Aan
De Minister van Economische Zaken en Klimaat
t.a.v. de Directeur Warmte en Ondergrond
Postbus 20401
2500 EK Den Haag

Datum	Uw kenmerk	Ons kenmerk	Bijlage(n)
18 maart 2021	-	MIJR/21078832	-

Onderwerp: Mijnraadadvies winningsvergunning aardwarmte Lansingerland II

Bij bericht van 27 januari 2021 heeft u de Mijnraad advies gevraagd over de aanvraag winningsvergunning aardwarmte Lansingerland II van Wayland Energy B.V. (hierna: aanvrager) van 30 juli 2020.

De Mijnraad heeft kennisgenomen van de aanvraag en de hierover uitgebrachte adviezen, te weten:

- het advies van het College van Gedeputeerde Staten van de provincie Zuid-Holland van 7 oktober 2020;
- het advies van Staatstoezicht op de Mijnen (SodM) van 3 december 2020;
- het advies van TNO Adviesgroep Economische Zaken (TNO-AGE) van 16 december 2020.

Bij dit advies heeft de Mijnraad gekeken naar de volledigheid en de kwaliteit van de ingediende vergunningaanvraag en naar de onderlinge samenhang en balans tussen vergunningaanvraag en uitgebrachte adviezen. De Mijnraad geeft in zijn advies geen uitputtende behandeling van de vergunningaanvraag en de adviezen, maar gaat met name in op die aspecten die de Mijnraad van belang acht voor het geven van aanvullende overwegingen, dan wel voor het onderstrepen, nuanceren of verbinden van opmerkingen of aanbevelingen in de adviezen.

Advies

De Mijnraad adviseert de Minister de winningsvergunning aardwarmte Lansingerland II pas te verlenen voor het gevraagde gebied wanneer aan een aantal belangrijke voorwaarden is voldaan. De Mijnraad baseert dit advies op de volgende overwegingen.

Mijnraad

Toelichting

In uw adviesaanvraag verzoekt u de Mijnraad in zijn advies onder meer aandacht te besteden aan de organisatiestructuur en de financiële mogelijkheden van de aanvrager.

Financiële mogelijkheden

Uit de aanvraag van winningsvergunning aardwarmte Lansingerland II blijkt dat gedurende de looptijd van de winningsvergunning voor de financiering van putten en installaties een eigen vermogen van 15% wordt aangewend. Dat lijkt op het eerste gezicht zeer bescheiden. De andere 85% is gepland te worden gedekt met leningen en achtergesteld geld. Er zijn onderhandelingen met banken gaande over deze leningen als onderdeel van beoogde financiering van vijf bestaande aardwarmte-projecten van dezelfde operator. Het is op dit moment niet bekend bij de Mijnraad wat de stand van zaken is omtrent deze onderhandelingen.

De Mijnraad stelt dat in de documentatie behorende bij de aanvraag de financiële robuustheid van de aanvrager onvoldoende tot uiting komt. De Mijnraad is van mening dat het van belang is om te kunnen beoordelen wat de financiële mogelijkheden zijn van de aanvrager. Daarbij speelt onder meer de vraag in hoeverre de aanvrager in staat is te borgen dat, in geval van calamiteiten, voldoende financiële middelen beschikbaar zijn om maatregelen te kunnen treffen en of eventuele risico's afdoende zijn verzekerd. De Mijnraad adviseert om de financiële mogelijkheden van de aanvrager te laten toetsen door een expert op dit gebied, bijvoorbeeld Energie Beheer Nederland (EBN). Deze toets zal moeten plaatsvinden voorafgaande aan het verlenen van de winningsvergunning.

Organisatiestructuur

De Mijnraad beoordeelt de organisatiestructuur van de aanvrager als complex. Er is sprake van verschillende rechtspersonen (Wayland Energy Bergschenhoek 2 B.V., Wayland Energy B.V. en Wayland Holding B.V.). Echter, de deelnemers in deze rechtspersonen zijn steeds dezelfde twee personen. Dit betekent dat op deze wijze eventuele verantwoordelijkheden en aansprakelijkheid inzake veiligheid niet eenduidig geborgd zijn.

De Mijnraad is van mening dat de onvoldoende tot uiting komende financiële robuustheid, de complexe organisatiestructuur, en daarmee samenhangende onduidelijkheid over de verantwoordelijkheid en aansprakelijkheid over veiligheid, de uitvoering van het aardwarmte-project kwetsbaar maakt. De Mijnraad adviseert daarom dat de minister tot genoegen duidelijkheid verkrijgt over deze elementen alvorens een winningsvergunning toe te kennen.

Verder heeft de Mijnraad aanvullende opmerkingen.

Vergunninggebied en duur van de vergunning

De Mijnraad maakt op uit het dossier dat de aanvraag winningsvergunning aardwarmte Lansingerland II, samen met de winningsvergunning Lansingerland en opsporingsvergunningen Lansingerland 4, Bleiswijk 6, Zuidplas en Nootdorp-Oost 3. een groot deel van het stedelijk gebied ten noorden van Rotterdam (regio "Oostland") beslaat door één vergunninghouder. De Mijnraad merkt op dat deze ontwikkeling voor

Mijnraad

een portfoliobenadering van aardwarmte-winning een goed uitgangspunt is. Echter, naar de mening van de Mijnraad zijner in dit sterk verstedelijkt gebied ook andere functies (woningen) die gebruik zouden kunnen maken van de warmte. De Mijnraad vraagt zich af in hoeverre die afweging gemaakt is in het kader van doelmatig gebruik van de ondergrond. Daarnaast zal voor het gebied na het aflopen van de aardwarmte-winning na 30 jaar opnieuw alternatieven moeten worden ontwikkeld, in het bijzonder als er sprake is van stedelijke verwarming en de bijbehorende investeringen in een warmtenet.

Aanvrager ziet het Berkel Zandsteen Laagpakket van de Rijnland Groep en het Delft Zandsteen Laagpakket van de Schieland Groep als primaire aquifers voor de aardwarmtewinning in de regio Oostland. De geproduceerde warmte zal gebruikt worden door de glastuinbouw gebied Oosteindse polder en Wilgenlei in de gemeente Lansingerland. De aanvrager geeft aan hierover in onderhandeling te zijn met Agro Energy voor levering aan de potentiële afnemers. De distributie van de aardwarmte zal plaatsvinden door middel van een nog aan te leggen warmtenet.

Nabijheid van uitgeproduceerde aardgas- en aardolievelden

In een deel van het vergunningsgebied bevindt de beoogde aquifer voor aardwarmte winning zich in de nabijheid van een uitgeproduceerd aardgas- en aardolieveld van de Nederlandse Aardolie Maatschappij B.V.. De kans dat aardgas en/of aardolie in het water aanwezig is, is daarom reëel. Zowel tijdens de boor-, puttest- en productie-fasen zal hiermee rekening gehouden moeten worden en voorzieningen getroffen dienen te worden om eventuele koolwaterstoffen af te vangen en te verwerken..

Risicoanalyse seismiciteit

De Mijnraad merkt op dat in en rond het aangevraagde gebied diverse breuken zijn geïdentificeerd. TNO geeft aan dat de dichtstbijzijnde zuidelijke breuklijn ligt op ongeveer 650 meter van de beoogde locatie (zowel Berkel/Rijswijk als Delft) van de injectieput LSL-GT-04. In de aanvraag wordt vermeld dat het verwachte debiet 400 tot 550 m³/uur zal bedragen. De Mijnraad vindt het debiet in de context van de geologische setting zeer hoog en vraagt zich af in hoeverre dit een noodzakelijke doelstelling is voor het geothermisch project. In dat geval is het de vraag of de bijbehorende injectie-druk niet tot onaanvaardbare risico's in de vorm van geïnduceerde seismiciteit door reactivering van de randbreuken in de aquifer zou kunnen leiden.

De Mijnraad adviseert daarom eerst de seismische risico's in kaart te brengen door middel van een SRA, alvorens booractiviteiten zullen plaatsvinden en dit als voorwaarde op te nemen in de toekomstige winningsvergunning.

Putintegriteit

De Mijnraad merkt op dat de voorbereidingen voor het wijzigen van de Mijnbouwwet op het gebied van geothermie in volle gang is. De minister zal deze aanvraag voor een winningsvergunning echter nog het verlenen op basis van de huidige wetgeving. De Mijnraad merkt verder op dat SodM in zijn rapport "De staat van de Sector – Geothermie" kritiek heeft geuit op de kwaliteit van putontwerpen van de eerste generatie geothermieputten. Daarbij wordt specifiek genoemd het gebruik van enkelwandige verbuizing. Mede in respons op deze kritiek van het SodM adviseert de Mijnraad dat de geothermieputten in dit project voorzien zullen worden van verbuizing die voldoet aan de stand der techniek. Te denken valt aan dubbele verbuizing, aan de

Mijnraad

binnenzijde met kunststof beklede buizen, of andere oplossingen die de instemming van het SodM kunnen wegdragen.

Verder adviseert de Mijnraad om als voorwaarde op te nemen dat bij ieder moment dat in het geval van een reguliere workover de pomp uit de productieput wordt verwijderd, de integriteit van injectie- en productieput wordt onderzocht als deel van een door SodM goed te keuren Well Integrity Monitoring System.

Omgevingsmanagement

De provincie geeft aan dat in de aanvraag communicatie met de omgeving niet is opgenomen en adviseert om hier op korte termijn aandacht aan te geven. De Mijnraad onderschrijft dit advies en volgt hier de inmiddels gebruikelijke lijn die in de Omgevingswet centraal staat, namelijk dat een initiatiefnemer en het bevoegd gezag vroegtijdig met de omgeving in gesprek gaan. Deze lijn is ook onderschreven in de kamerbrief "Samen energieprojecten realiseren: visie op omgevingsmanagement" van 1 februari 2016.

Ir. S. Depla
voorzitter Mijnraad